

SALYANGOZLAR***Helix* spp., *Helicella* spp., *Eobania* spp.****(Pulmanata: Helimacidae)****VE****SÜMÜKLÜ BÖCEKLER*****Agriolimax agrestis* L., *Arion* spp., *Limax* spp., *Dericorys* spp.****(Pulmanata: Limacidae)****1. TANIMI VE YAŞAYIŞI****Salyangozlar:**

Vücudu örten bir kabuk bulunur. Salyangoz türlerinden *Helix pomatia* L.'da kabuk yüksekliği 40-50 mm olup, kabuk üzerinde 5 adet spiral vardır (**Şekil 98a,b**).

Helix aspersa Müll'nın kabuğu 35-50 mm yükseklikte, rengi grimsi kahverenginde veya daha açık renktedir(**Şekil 98c,d**).

Şekil 98. *Helix pomatia* (a, b), *Helix aspersa* (c, d).

Şekil 99. *Helicella* sp.

Helicella spp. ise salyangoz türlerinin en küçüğü olup, yüksekliği 5-10 mm kadardır. Kabuğu grimsi beyaz renktedir (Şekil 99).

Sümüklü böcekler:

Vücudu çıplaktır. Tarla sümüklü böceği (*Agriolimax agrestis* L.)'nin boyu 30-60 mm olup, vücudunun üzeri siyah çizgilidir (Şekil 100). *Arion* spp.'ler esmer veya kiremit renginde olup boyları 30-160 mm'dir (Şekil 101). *Limax* spp.'ler genellikle koyu gri renklidir (Şekil 102).

Şekil 100. *Agriolimax agrestis*

Şekil 101. *Arion* sp.

Şekil 102. *Limax marginatus*

Şekil 103. Yumurta bırakan salyangoz.

Kışı dinlenerek geçirirler. İlkbaharda faaliyete geçerler. Hermafroditler. Toprakta açmış oldukları 8-10 cm derinlikteki çukurlara 60-70 yumurta bırakırlar (Şekil 103). Genellikle başkalaşım yoktur. Yağmurlu ve nemli havalar dışında gündüzleri aktif olmayıp, geceleri faaliyet gösterirler.

2. ZARAR ŞEKLİ, EKONOMİK ÖNEMİ VE YAYILIŞI

Tarla ve bahçelerde kültür bitkilerinin yaprak, sürgün ve meyvelerini kemirmek suretiyle zararlı olurlar. Kemirdikleri yaprakların yalnızca damarları kalabilir. Popülasyon yoğunluklarına bağlı olarak ekonomik önemde zararlar oluşturabilirler. Yurdumuzun çok kurak bölgeleri dışında hemen her yerinde bulunurlar.

3. KONUKÇULARI

Salyangoz ve sümüklü böcekler yazlık sebzelerde, fidanlarda, turunçgil ile birçok meyve ve orman ağaçlarında, buğday, arpa, tütün, patates, çilek ve süs bitkilerinde zararlı olurlar.

4. DOĞAL DÜŞMANLARI VE ETKİNLİKLERİ

Dane yiyenler dışında çeşitli kuşlar, tarla fareleri ve özellikle limon sıçanı başlıca doğal düşmanlarıdır. Ülkemizde tespit edilen *Rumina decollata* (L.) (Pulmonata: Helimacidae) salyangozların doğal düşmanıdır (Şekil 104).

Şekil 104. Salyangozların doğal düşmanı *Rumina decollata*.

5. MÜCADELESİ

5.1. Kültürel Önlemler

İlkbaharda popülasyon yoğunlukları az olduğu durumlarda toplanıp imha edilmelidir. *H.pomatia* dış ülkelerde yenilen bir salyangoz türü olduğundan toplanıp değerlendirilebilir. Yabancı otlar, salyangoz ve sümüklü böceklerin beslenme ve barınmalarında önemli rol oynadığından, kültür alanlarının içinde ve çevrelerindeki yabancı ot temizliğine önem verilmelidir.

5.2. Kimyasal Mücadele

5.2.1. İlaçlama zamanı

Etkili bir kimyasal mücadele ilkbahar aylarında yapılır. Fakat zararları görüldüğünde diğer zamanlarda da yapılabilir.

5.2.2. Kullanılacak bitki koruma ürünleri ve dozları

Bakanlık tarafından yayınlanan “Bitki Koruma Ürünleri” kitabında tavsiye edilen bitki koruma ürünleri ve dozları kullanılır.

5.2.3. Kullanılacak alet ve makineler

İlaçlar etiketinde belirtildiği şekilde uygulanmalıdır

5.2.4. İlaçlama tekniği

Hazır yem, avuçta sıkıldığı zaman dağılmayacak kadar su ile ıslatılarak, akşamüzeri salyangoz ve sümüklü böceklerin zararlı olduğu alanlara 2 m ara ile küçük kümelikler halinde ve koruyucu eldiven giyilerek dağıtılır. Yem dağıtılmadan önce ilaçlanacak alan sulanırsa salyangoz ve sümüklü böceklerin daha çabuk bu alanlara gelmesi sağlanır ve uygulama daha etkili olur. İlaçlamadan sonra ölü salyangoz ve sümüklü böcekler toplanarak imha edilmedir.

6. UYGULAMANIN DEĞERLENDİRİLMESİ

Uygulama yapılan yerlerde uygulamadan önce ve sonraki zarar durumu gözlenerek uygulamanın etkili olup olmadığı hakkında kanıya varabilir.

TAGEM